

Prikaz projekta ANITA iz programa „Horizont 2020”(u čijoj realizaciji učestvuje i Kriminalističko-policijski univerzitet)

Nakon što je Evropska unija u januaru 2014. godine usvojila novi koncept i program finansiranja nauke i tehnološkog razvoja pod nazivom „Horizont 2020” (*Horizon 2020*), koji čine tri stuba – izvrsnost u nauci, vođstvo u industriji i društveni izazovi¹, počela je podrška istraživanjima u okviru trećeg stuba, među kojima se nalazi i oblast bezbednosti.

U okviru te oblasti istraživanja,² u maju 2018. godine pokrenut je projekat ANITA, kojim rukovodi konzorcijum od 17 partnera iz 11 zemalja i čiji su osnovni cilj razvoj i stvaranje najsavremenije, naučno zasnovane i korisnički orijentisane istražne platforme za savladavanje izazova zabranjene onlajn trgovine, koja pruža oruđa za formiranje baza podataka, blokčejn (*blockchain*) analizu, analizu velikih količina podataka, modeliranje znanja i eksploataciju takvih modeliranja, inkorporaciju kognitivne funkcije u analizi i obezbeđivanje korisnički orijentisanih obaveštajnih aplikacija.

¹ *Excellence in Science, Industrial Leadership, Social Challenges*.

² Koja se prioritetno odnosi na borbu protiv kriminala, ilegalnu trgovinu i terorizam, zaštitu kritične infrastrukture, upravljanje granicama, otpornost na krizu i katastrofu, privatnost na internetu, spoljnu politiku EU, sprečavanje konflikata i izgradnju mira.

Jedan od članova konzorcijuma je i Kriminalističko-policijski univerzitet, kao najmlađi državni univerzitet u Republici Srbiji i leaderska institucija u oblasti visokog obrazovanja, treninga i specijalističkih obuka budućih i trenutnih policijskih službenika ali i pripadnika drugih službi za sprovođenje zakona (*law enforcement agencies*). U okviru podele projektnih zaduženja, tzv. radnih paketa, Univerzitet je zadužen za prenošenje i širenje projektnih rezultata,

trening i obuku. Radni paket 11, koji je dodeljen Kriminalističko-policijskom univerzitetu, podrazumeva razvoj mehanizama i oruđa za diseminaciju rezultata, uspostavljanje zajednice zainteresovanih strana nosilaca projekta kako bi, u kontekstu znanja i veština, mogli da profitiraju iz iskustava stečenih na projektu, kao i identifikovanje najbolje prakse, razvijanje adekvatnih kurikuluma i pripremu obuka za razvoj strategije i plana za eksploataciju rezultata projekta.

Kao generalni projektni zadatak, ANITA proučava, stvara i razvija: 1) inovativne blokčejn tehnologije za analizu mreža i kriptovaluta, 2) sofisticirana analitička oruđa velikih količina podataka za automatizovanu ekstrakciju i analizu, 3) sofisticirane metodologije za

pravljenje, modeliranje, zaključivanje, obradu i pohranjivanje znanja u forma- ma razumljivim za ljudski rod i 4) korisnički, adaptivni i modelirajući okvir koji omogućava prikupljanje, analiziranje, prevođenje i objašnjavanje, imitiranje i integrisanje ljudskih kognitivnih informacija i korisnički orijentisanih obaveštajnih aplikacija, opremljenih komandnim tablama za istraživanje, rekonstrukciju i identifikaciju specijalnih temporalnih i kauzalnih korelacija među događajima ilegalne trgovine.

Planirano je da se nabrojani zadaci ostvaruju primenom različitih pristupa, poput multidisciplinarnog kojim se obezbeđuje onlajn istražni sistem nezakonite onlajn trgovine (*online trafficking*). Reč je o automatskom, široko- zahvatnom, korisnički orijentisanom kognitivnom sistemu za efikasno otkrivanje aktivnosti nezakonite onlajn trgovine koji omogućava: prikupljanje saznanja i informacija za domen primene aplikacija i njihovu upotrebu za obuku novih pripadnika policije; anonimnu

identifikaciju novih relevantnih sadržaja uz održavanje ravnoteže između brzine i preciznosti; visok nivo realizacije skidanja (*downloading*) i pohranjivanja u bezbedni repozitorijum; procenu i ocenu značaja istraživanja veb izvora i blokčejn analize, s ciljem otkrivanja veza i dokaza o nezakonitim transakcijama.

Korisnici projekta od samog početka imaju ključnu ulogu u njemu na taj način što pomažu u identifikovanju i utvrđivanju prioriteta zahtevanih funkcionalnosti, učestvuju i pružaju podršku u dizajniranju i evaluaciji kroz demonstriranje primene sistema i doprinose definisanju aktivnosti obuke i organizaciji radionica na kojima će se analizirati i procenjivati rezultati projekta.

Sve pomenute aktivnosti, okvir, ciljevi, metodologija i evaluacija ustanovljeni su u skladu s etičkim principima i relevantnim nacionalnim i međunarodnim zakonodavstvom, kao i sa zakonima Evropske unije, uključujući Povelju o osnovnim pravima Evropske unije i Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

